

Izhaja vsak četrtek ob 10. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša: za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 2 K, za druge dežele neven Avstrijo 6 K.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila s prejemoma upravnistvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Ninski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Za novo leto!

Stojimo ob začetku novega leta, ki obeta postati jako pomenljivo za politično življenje avstrijskih narodov sploh. »Primorski List« že dolgo vrsto let spremlja vas, somišljenike, katoliške Slovence na Goriškem, v vaših težnjah in bojih, vselej se vaših uspehov, čuteč z vašimi neizgovornostmi. V tem času smo si postali dobri znanci, da, zaupni prijatelji. Vaš list si je v svesti, da je dokaj pripomogel k povzdigi vaše politične zavesti, da je vam pomagal braniti vaše svetlinje: vero in narodnosti, da vas je pošteno opozarjal na nevarnosti, ki prete vaše-mu časnemu blagostanju.

Politika dandanes odločuje stvari, ki so največjega pomena za vsak narod in za vsak stan. Politika odločuje o davkih, šolah, cestah javnih in dobrodelnih napravah, o vojaščini — sploh o vseh bremenih in pravicah ljudstva. Kdo iz tega ne izprevidi, kako je potrebno vsakemu državljanu, ki se količkaj briga za svoje interese, da je poučen o politiki. Posebno treba zasledovati razvoj politike, ker vsak državljan sodeluje pri političnih tvorbah, če ne več, vsaj kot volivec v zakonodajne zastope.

Katoliški Slovenci! To leto, ki se pričinja, nam prinese važne naloge imenitne dolžnosti! Splošna volivna pravica, ki bo uzakonjena, gotovokmalu po novem letu bo dala vsakemu državljanu nove politične prave.

vice, nove politične moči. In takoj tudi dobite priložnost, da izrabite te nove moči v volivnem boju, ki se bo vršil prve mesece prihodnjega leta. Treba, cenjeni somišljeniki, da sprejmemo ta boj dobro pripravljeni, podučeni o svojih namerah, urejeni v svojem nastopu. Za vse to pa je vam neobhodno potreben političen list, ki vas obvešča o razmerah v državi, v slovenski domovini in posebe v naši deželi. Potreben vam je list, ki vas spominja vaših političnih dolžnosti ter vam daje navodila, kako jih izvrševati. Vsem tem nalogam bo ustrezal vaš stari prijatelj »Primorski List«.

Toda katoliški Slovenci! Vaša dolžnost je tudi, da agitirate. Za svoje prepričanje, za svoje ideale skušajte pridobiti še druge ljudi, s katerimi prihajate kakorkoli v dotiko. A najboljšo agitacijsko sredstvo je političen list. Zatorej širite »Primorski List«! Zakaj s tem širite ideje, za katere smo vzajemno vneti.

Vaš »Primorski List« pa vas ob novem letu zagotavlja, da bo v prihodnje kar moči odločno in pošteno branil vaše gmotne in duševne koristi, da vas bo vestno in pošteno obveščal o vsem, kar bo mogočna politika dobrega ali škodljivega sklepa o vas. Vi pa, somišljeniki, zapajte nam, ker ste prepričani o naših poštenih, nesebičnih namerah. V tem smislu torej, da bi Bog blagoslovil naše vzajemno delo ter nas privedel do veselih zmag, želi »Primorski List« vam in sebi: Srečno novo leto!

leta slavnih in zaslužnih mož, ki so umrli med letom. In s čim so postali slavniki? Mnogi samo z bogastvom, drugi morda samo s hudobnostjo in morda le malokateri z resnično plemenitostjo. Ta ali oni je napisal morda samo nekaj pesmi ali povesti, pa je postal slaven. — Toda vprašam vas, kje dobite več pesniške lepote in nežnosti kot v materinem srcu? Vsaka mati postane med svojimi otroci sama otrok in kdo zna pripovedovati lepše povesti, kdo zna napisati mišnejše dogodbe, kot jih pripoveduje mati svojim otrokom. Moj Bog! Če bi bile vse pesmi v takem duhu napisane, kot jih poje mati svoji deci, če bi bile vse povesti tako mične, kot so one, ki jih pripoveduje mati svojim otrokom, kakšen neizmeren zaklad bi bil to za vse bralce! —

Ostri srp meseca zahaja, zahaja pa tudi letošnje leto. Slava in večni mir vsem skrbnim in dobrim materam, ki so umrle v tem letu!!

Dovolite, da vam za novo leto napišem žalostno dogodbo. Saj pravijo, da kdor žalosten začneja, vesel končava. Da, Bog, da bi bilo res!

Politični pregled.

Zmaga splošne in enake volilne pravice.

Dne 21. t. m. se je vršila zelo zanimiva seja gosposke zbornice. Trajala je do 3/12 po noči. K seji je prišlo 170 članov gosposke zbornice. Za pluralnost je glasovalo le 13 članov, proti volilni reformi sploh pa le 8. Tako je bila volilna reforma tudi v gosposki zbornici sprejeta skoro soglasno. Podrobna razprava se vrši potem, ko poslanska zbornica odobri »numerus clausus«, ki ga zahteva gosposka zbornica. Državni zbor se snide še le po Sv. Treh Kraljih. Sedaj bodo zborovale delegacije.

Boj proti katoliški cerkvi na Francoskem traje še vedno. Vlada je najela poulično druha, imenovano »apače«, naj dela nemire pri službah božjih. Francoska javnost ni zadovoljna s surovim nastopanjem Clemenceauxa, ki hoče usužnjiti cerkev. Na Francoskem vlada popolna zmeda. Uboga Francija! Tega žele naši domovini liberalci in socialni demokratje. Doslej je na Francoskem zaprtih 34 škofijskih palač in 72 semenišč. Ko so hoteli policaji vdreti v semenišče v mesta Abbeville, so se semeniščniki za barikadirali v hišo ter odšli pri drugih vratih. Množica je napadla komisarja, ki se je komaj umaknil. V Grenoblu je bil pretep, 15 oseb je ranjenih. V Viverzu je proti vladi demonstriralo 4000—5000 oseb, ko so izganjali škofa. Po celi Franciji prireja katoliški manifestacije svojim škofom.

Nebogatov obsojen na smrt.

Pred ruskim vojnim sodiščem je bil nesrečni ruski admiral Nebogatov obsojen na smrt in z njim 3 njegovi častniki. Z ozirom na njihovo dobro preteklost je sodišče obsojence priporočilo carju v pomiloščenje v 10 letno trdnjasko ječo.

Silvestrova noč je, zadnja noč v letu. Mrzlo je, da vse škriplje kot bi se trlo steklo, vse rožlja in ropota, kot bi bilo okovano v verige.

Bliza se polnoč. V gostilni igra godba veselo poskočnico, kot bi klicalo »dobrodošlemu« novemu letu. Začje se hripav glas:

»Ne grem domov, ne grem domov, Je vince presladko. —

Halo — godci, zaigrajte mi najboljšo koračnico, že odhajam! Plačam vam jutri, igrajte! Jaz sem gospodar! Koga naj se pa bojim? —

Tako in enako je govoril precej natrkani polzemljak Orač.

Godci so res zaigrali poskočno koračnico in Orač se je navzlic tej le počasi zmotal skozi vrata in se napolnil proti domu.

Snega je bilo veliko, tuintam visoki zameti. Parkrat je padel v sneg.

»Ti sneg, boš mene — kaj, ti me boš premetaval? Res te je veliko, pa zapomni si, jaz sem Orač, da Orač in nihče drugi! Razumeš? —

Vstal je zopet in kolovratil dalje dokler ni srečno prišel pred domačo hišo.

Tu pa je bil kraj ceste največji

Dopisi.

Od Sv. Lucije. — A. Pesničar je priobčil le dva dela svojega listka, namreč le »praefix« in »infix«, a »suffixa« pa ne. Zakaj ne? Naj ga torej jaz priobčim, da pokažem, kaj vse zna, star fajmošter. Prišel je nekoč pesnik Simon Gregorčič v Čepovan in tu mu predstavijo novega in še ko rosa mladega pesnika-duhovnika: nov po et... Gregorčič pa hitro pogleda in reče: Bomo še videli, ali je po et ali po jed. — To bi bil torej tisti moj »suffix«.

Ker imam ravno pero v roci, še eno: Leban, rajni črniški župan — še zdaj ga imam pred očmi s tistim debelim in zlatim prstanom na roci — je nekoč pri vselem obedu pozdravil našega pesnika v verzih. Koj mu pesnik odgovori:

Nadejal se nisem takega talenta. Bog živi naj gospoda konkurenta!

In še eno: Neka poštena in zavedna slovenska občina je počastila našega pesnika častnim občanstvom. Deputacija, praznično opravljena, prinese na Gradišče diplomu, — diplomu brez občinskega pečata. Pesnik deputacijo lepo sprejme, in koj zapazi, da manjka diplomu pečat: »Pa takih diplom si lahko sam napravim nebroj.« Sprejel je seveda diplomu s pogojem, da deputacija drugo zopet pride in pečat seboj prinese, kar se je pozneje tudi res zgodilo. Pač jasen dokaz, da moraš imeti v petah, če nimaš v glavi.

Vse naj zaključim »ix«. Mi tedanji rihemberški dijaki, ki smo se v počitnicah okoli Gregorčiča radi zbirali, smo prvi izvolili, kdo je v »Zvonu« tisti X, dasi nam sam ni tega nikdar povedal, in bili smo nemalo ponosni, ko so te pesmi izšle pod pravim imenom. Jaz sem koj poslal en izvod svojem stricu Andreju Kodriču, profesorju latinščine in grščine, francoščine in italijanščine na gimnaziji v Osijeku. On pa jih je, ku-

sneženi zamet in nesreča je hotela, da se je zavalil vanj. Poskušal je nekaj časa vstati, pa ni šlo.

»E kaj, saj sem doma«, zagodrnjal je, potegnil polhovko malo bolj na čelo in obležal. — — —

Nenavadno pasje cvilenje je čez nekaj časa prebudilo Oračevko. Zdelo se ji je pozno, a moža še ni bilo od nikoder. V sobi je bilo temno. Omara je nekaj zaškripala. Utež pri uri je zdrsnila nizdol in z velikim ropotom zadela na tla. Ora se je ustavila, Oračevko je spreletel mrz. Vstala je in prižgala luč.

Bilo je pol ene.

Poklicala je hlapca, da bi šel pogledat za gospodarjem.

Hlapec je vstal, parkrat zazdehal, se oblekel in šel vun. Pes je cvilil in kopal v snegu. Hlapec priskoči in čez nekaj časa izleče izpod snega Orača zmrglega. — — —

Kako žalostna smrt!

Da bi nas vse Bog obvaroval nagle in nepredvidene smrti — to je, dragi bralci, moje novoletno voščilo.

Čudno voščilo, ne res? Pa je potrebno! — — —

LISTEK.

Na Silvestrov večer.

(V. Kosmak.)

Pozno je že; ogenj v peči je že davno ugasnil in mrzlo je postalo v sobi. Nepremično stojim pri oknu in gledam v temno noč. Marsikje se ta čas veselo zabavajo, šalijo in med pitjem in petjem spremljajo staro leto k grobu, jaz pa stojim pri oknu sam in gledam skozi zamrzo okno ozki krajec bledega meseca, ki se ravno bliža zatonu.

Silvestrov večer! Kako mnogim je letošnje leto, ki se nočjo končava, vzšlo v polnem svitu sreče in upanja, toda kolikokratga je v svojem teku goljufalo, kolikokrat prevarilo in morda mu privedlo med mnogimi bridkimi urami tudi njegovo zadnjo, smrtno uro. — — —

Meni je umrla letos sestra. Devet otrok je šlo za krsto, deseti je doma jokaj v zibelki. Ko so začeli spuščati rakev v grob, vrgli so se skoraj obupni na grobarje, zgrabili za vrvi in hoteli zabraniti, da bi ne spustili mamice v črno jamo. — — — In koliko takih pogrebcev je bilo letos? — — — Po časnikih se običajno spominjajo koncem

kor sem pozneje slišal, s ponosom kazal svojim tovarišem: To so poezije iz moje domovine — iz Rihemberga, kjer kjer oljke rasto in cvetó.

J. Fabijau.

Od nekod. — Javni delavski shod v Mirnu nam je dal priliko ogledati si in od blizu spoznati vso liberalno armado z njenim glavarjem Gabrščekom na čelu. Ni naš namen danes zopet pisati o shodu, hočemo le pokazati, s kako sramotnimi sredstvi drži Gabršček nekaj stotin nižjega ljudstva v svojem taboru in ga zlorablja v svoje politične namene.

Znano je, da naša mladina, pa tudi starina po naših vaseh, zlasti v goriški okolici zelo rada pleše, naj si bo ta ples že kakoršenski, javen ali društven.

Da so plesi našemu ljudstvu v škodo, je vsem znano. Mnogo se je že tudi pisalo in opominjalo, toda pleše in pri tem po cele dneve popiva se še vedno, da, lahko se reče: več se dandanes pleše ko nekdaj. In zakaj je temu tako? To je zato, ker, ako bi plesov ne bilo, bi tudi Gabrščkove napredne stranke ne bilo; in ako bi prav ta stranka obstojala, bi v njej bilo samo par desetih frakarjev, izmed ljudstva pa nobenega.

To Gabršček dobro ve. Znano mu je tudi, kako je mladina nostrpna, ako pleše, ako ne dobi dovoljenja od županstva. Predali njegove „Soče“ so vedno odprli za takšne nevoljne mladeniče in krčmarje, da stokajo brez vse sramote, češ, kako velika krivica se nam godi od strani klerikalnega župana, ki je farški podrepenik in zato nam noče dati dovoljenja za ples. Zraven so pa še tako modri, da pravijo: Ali bi ne bilo bolje, ako bi nam oče župan dovolil ples v domači vasi. Potem ne bi bilo treba nam hoditi plesat v druge vase, ter tako nositi denar v druge občine, mesto da bi ostal v domači?

Ljudje božji, kje naj najdemo izrazov, da bi po zasluženju ožigosali, toda nikakor ne nerazsodnih mladeničev, niti dobičkalnih krčmarjev, pač pa lastnika „Soče“, Gabrščeka! Ali je pošteno, držati roko neopravičeni nevolji fantov in krčmarjev? Ne, nikdar ne! Tudi Gabršček to dobro ve, toda kaj njemu mari za to, kako naše ljudstvo izhaja. Njemu je le mari to, da si pridobi nekaj delavskega ljudstva v svoj tabor, četudi z najnesramnejšimi sredstvi. Saj vem, da razbrzdana mladina ima rajše one, kateri njenim strastem ugodijo kakor pa one, kateri jo z najboljšim namenom opominjajo in svarijo. To so pa v prvi vrsti duhovniki. Kdo je kriv, da je naša mladina tako surova napram duhovščini? Ali ne Gabršček in njegova „Soča“?

Na shodu v Mirnu smo videli, kako ljudje so bili v naprednem taboru. Izvzemiš nekaj Gabrščkovih oblizancev so bili krčmarji in od teh odvisni mladeniči, pa tudi stari „balarini“, torej tisti, za katere prinaša skoro vsaka številka „Soče“ inzerate za ples in tožbe čez one župane, kateri so tako pametni, da skušajo kolikor je v njih moči omejiti kugo plesov in popivanja.

Ni čuda, da so se Gabrščkovi krčmarji in „balarini“ tako neumno obnašali na shodu. Videlo se je, da ti ljudje nimajo nikakega pojma o kakšni važni delavski zadevi. Bili so tako neumni, da so upili: „Nočemo delavskega zavarovanja.“ Ravnali so se vedno tako-le: Ako so zavodni delavci govorniku ploskali, ko je govoril n. pr. o starostni preskrbi, so oni tulili in brizgali. Kljubovali in nasprotovali so vsemu, kar so klerikalni delavci, kakor jih oni imenujejo, odobraval. Nič niso pomislili, da so tudi oni sami delavci in kot takšni ravno tako potrebni zboljšanja delavskih razmer. Oni so zadovoljni, da se jim zboljša šele takrat, ko se škofom in „farjem“ odtegne plača in se mej ne razdeli. Režeži! Naj pogledajo na Francosko in tam naj vprašajo delavce, koliko so dobili od onega plena, katerega je tamošnja vlada pograbila cerkvam? Mi pa, katoliški in nekatoški delavci hočemo v naši Avstriji starostno oskrbo popred dobiti nego bo zamogla država pograbiti cerkveno premoženje in odpovedati plače škofom in duhovnikom. Ako pa hočete vi delavci v Gabrščkovem taboru tako dolgo čakati starostno oskrbo, le čakajte, svobodno vam je.

Gabršček in njegovi obližanci so se morali sramovati, ko so videli, kako neumno so se obnašali delavci v njih taboru. Da so pa ti delavci tako neumni, se morajo tem zahvaliti, ker verjamejo bajki o klerikalnem zmaju. Ni čuda, da so takšni babjeverni delavci in kmetje

sledili Gabrščku in njegovim priveskom ter šli za njim kakor ovce za koštranom.

Radi bi Vam g. urednik še mnogo pisali, pa nam čas ne dopušča. Prihodnjič kaj več.

Iz Mirna. — V živo je zadel dopis v „Prim. Listu“ radi prepovedanega krščanskega pozdrava v mirenski ljudski šoli. Odprle so se oči starišem, pa tudi otrokom, da so spoznali, kakšne učitelje imajo. Vsa čast vrlim krščanskim starišem, kateri so očitno pokazali svojo nevoljo in ogorčenje. Milo se nam stori, ko moramo takoj na tem mestu izreči pohvalo tudi nedolžnim otrokom, zlasti rupenskim, da so tako pogumno in neustrašeno začeli zopet pozdravljati s krščanskim pozdravom brez učiteljevega dovoljenja. Tako je prav, čast jim!

Sramota pa bodi učiteljem, da se skušajo v „Soči“ celo opravičevati in to še tako neumno, da se jim vsak otrok smeje.

Najprej pravijo: Kje je bil dopisnik do sedaj, saj je že dve leti, odkar so oni to prepovedali. Tako? Torej je že dve leti. Odkrito povemo, da smo šele pred kratkim za to zvedeli. Ako bi bili poprej to vedeli, bi vam bili tudi že poprej na prste stopili.

Dalje se sklicujejo na mestne šole, češ, da je tam ravno tako. Mi pa pravimo: Ako je tam ravno tako kakor v Mirnu, je ravno tako napačno, kakor je bilo v Mirnu. Saj vemo, tam so še večji gospodje kakor v Mirnu, zato se še bolj sramujejo, da bi se jih pozdravljalo z imenom tesarjevega sina iz Nazareta, od katerega smrti je uže 1900 in 6 let.

Naivečjo hinavščino pa kažete gospoda pri „Soči“ s tem, ko pravite, da je bolje, ako se božje ime po nemarnem ne izgovarja. Na to jim pa ne odgovorimo drugače kakor da so hinavci toda — razkrinkani!

Kostanjevica na Krasu. — (Primož Zakrajšek). — Dne 17. t. m. bil je prav izredno lep dan. V zimskem času se vsak človek razveseli takega dneva, ko solnce tako jasno vpira svoje zlate žarke na golo mrzlo zemljo. Pri nas pa omenjeni dan solnce ni moglo, če tudi se je trudilo, napraviti na nobenem običarju veselega, zadovoljnega obraza. Vsak je bil nekoliko potr in zamišljen, kakor da bi bil izgubil zaklad, katerega je ljubil čez vse. Opravičenostje bila naša žalost! Zaklad smo izgubili! Zaklad, ki se ne da primerjati srebru ali zlatu. Izgubili smo pravi biser, na katerega smo stavili veliko lepih upov. Leta 1904 meseca januarja bil je en dan zelo hud mraz. Pa v našej vasi se ni nobeden dosti zato zanimal, videti je bilo vse nekako svatovsko veselo. Vsak si je poiskal svoj posel, hitro zjutraj začeli smo pripravljati, slavoloke, in okoli poldneva je bila Kostanjevica vsa praznično oblečena.

Ta dan je počastil našo občino s svojim prihodom prečastiti gosp. vikar Primož Zakrajšek. Dne 17. t. m. pa smo se pripravljali na ločitev od tega v obče spoštovanega dušnega pastirja.

Pokojni častiti gosp. Primož Zakrajšek, je bil rojen v Dobropolju na Kranjskem l. 1874, posvečen v mašnika l. 1898. Služboval je eno leto v Mirnu, 3 leta in 4 mesece v Št. Petru pri Gorici, zadnja 3 leta pa v Kostanjevici.

Pokojnik je pri nas dobil dobro, a neobdelano polje. Začel je kot neutrudni marljivi kmet pridno obdelovati svojo njivo. V kratkem času se je pokazal dober uspeh svojega delovanja. Na pustem polju obrodilo je vže v prvem letu mnogo dobrega sadu. Ustanovil je namreč „Delavsko izobraževalno in podporno društvo“, katere na čast pokojnika danes prav dobro uspeva. Dalje je ustanovil vzajemno zavarovalnico za govejo živino, ki je bila tukaj neobhodno potrebna. Pokojnik je znal tudi v cerkvi svojim podložnim tako na srce govoriti, da je še tako trdo srce omečil. Pri vsaki veselici, katero je društvo priredilo je bil navzoč, in vse je vodil sam kot predsednik, dokler ga ni bolezen premagala. Bolehal je čez eno leto, pa nikoli ni nikomur potožil svojih boli, bil je res pravi Job. Do zadnjega časa je vse sam vodil, dokler mu ni neizprozna smrt odrezala dne 15. decembra zadnje niti njegovega še tako mladega življenja.

Pogreb je bil dne 17. t. m. Takega še ni doživela Kostanjevica. Ozoli 9. ure došlo je iz vseh bližnjih duhovnj 15 duhovnikov. Ljudstvu se je kar trlo na obširnem dvorišču pred farovžem. Šolsko mladino nadzorovala sta gg. nadučitelj Arko in učitelj Černe. Za kar jima naj

lepša zahvala. Ob 10. uri je blagoslovil pokojnikovo truplo častiti gosp. vikar iz Vojske Čigon, potem je društveni moški zbor zapel žalostinko Blagor mu. Šest mladeničev je vzdignilo krsto in sprevod se je začel. Spredej so nosili trije člani društva krasen venec z napisom: „Delavsko izobraž. in podporno društvo svojemu bivšemu predsedniku“. Za vencem je šla društvena zastava, za zastavo pevci, in občinski predstojniki, katerim je bil na čelu gosp. Stepančič župan iz Temnice. Za temi duhovniki in potem krsto. Za krsto je žalovala društvena zastava „Katoliškega društva“ iz Mirna. Sprevod se je pomikal v najlepšem redu v cerkev, kjer so krsto postavili na visok žalni oder. Častiti gosp. J. Kos vikarij iz Brestovice je stopil na leco, in v kratkem govoru omenil pokojnikovo življenje. Z ganljivimi besedami je vzel od pokojnika slovo, v imenu starih in mladih. Pri vsaki besedi se je slišalo po vsi cerkvi glasno ihtenje. Po končani sv. maši je zapel zbor drugo žalostinko. Potem se je začel sprevod pomikati na mirodvor. Ko je črna prst zaropotala na pokojnikovo krsto, je zapel zbor prav z izvršnim povdarkom „Jamica tiha“. Nato se je ljudstvo z solznimi očmi razšlo. Vživajte, predragi naš dušni pastir, plačilo pri Bogu, katero ste si gotovo zaslužili na obdelovanju pustega polja. Naj nas Vaša roka kot do sedaj iz pred altarja, odslej z višav blagoslovlja!

Novice.

Za slov. „Alojzijevišče“. — P. n. gg. Josip Jeranec 1 K; preč. g. msgr. Ivan Wolf 20 K; blag. gospa Mercinova 4 K; preč. g. Ant. Plesničar 5 K; preč. g. Franc Švara 3 K; blag. g. Miha Sinigoi 10 K; Frančišek Ruzpet 10 K; Martin Poveraj, trgovec 6 K.

Za „Slovensko sirotišče“. — P. n. gg. Ivan Jarec, kurat 1 K; Anton Koluta 10 v; Josip Ivančič, kaplan v Ročinju za odkup božičnih in novoletnih voščil 1 K; Andraž Merljak 50 v; Ivan Košir, kurat, 5 K; Adela Janež 1 K.

Za „Šolski Dom“. — Preč. gosp. Ivan Košir, kurat, Kal 5 K. Bog stotero povrni!

„L'Eco del Litorale“, „Popolo“ — in ballo tutte le feste e domeniche. — Omenili smo že večkrat, da imamo v Gorici dve gostilni, kjer je vsako nedeljo in praznik divji ples. Prva gostilna je na južni strani, druga pa na severni strani. Pohujšanje je veliko. Plesalo se je cel adventni čas in tudi za božične praznike. Ljudje pripovedujejo o velikih nenravnostih zlasti na južni strani mesta, kjer se udeležuje plesa skoraj izključno le vojaštvo. Čudno pri tem je, da nista črhnila o tem niti besedice lista „L'Eco del Litorale“ in „Popolo“, pač pa smo brali v teh listih svoj čas celo neko priporočilo Gorupove pivovarne. To skrivnost nam je rešil list „L'Aveniere“ iz Palja, ki je pisal, da sta omenjena lista le osebni glasili. Njiju gospodar je v osebnih odnošajih z gospodarjema omenjenih gostiln. O! tod molk!

Zapuščino pesnika Simona Gregorčiča je prevzel po izplačanih raznih volilih glavni dedič „Šolski Dom“ v Gorici. Prijatelji in častilci rajnika, ki želijo imeti proti primerni odškodnini kak spomin pokojnikov, si lahko ogledajo njegovo zapuščino knjig in druge drobnine od 7. do 10. januarja predpoludne od 9. do 12. ali popoldne od 2. do 4. ure na Gorišču h. št. 4.

„L'Eco del Litorale“, glasilo laške „Federazione“, piše v številkah z dne 17. in 21. t. m. v podlistku: Il Friuli o Slovinci tako-le: „Slovinci so potomci divjih Hunov in Avarov, ki so se nselili v friulski deželi. Da spada tudi slovenski del goriške dežele k „Friuli“, dokazuje furlanska govornica, ki imenuje slovenski del Selavonia, češ, oni so šklavi in kot taki podložni friulski deželi. Isto da dokazuje tudi okoliščina, da je najmanj ena četrtina slovenskih besed furlanskega ali italijanskega izvora. Zato da lahko Slovenci po pravici imenujemo Furlane. Dalje pravi, da je slovensko ljudstvo divje, surovo in brezobzirno, ki hoče ukrasti Italijanom narodno posest.

To surovo in divje ljudstvo slovensko pa da dobiva podporo od vlade, ki preganja Italijane že 40 let t. j. od tiste dobe, ko se je zadnjič določila meja mej Avstrijo in Italijo.

Tako „L'Eco del Litorale“! Vprašamo, ali je še kje na svetu list, ki bi kazal tako nevednost in ob enem tako hudobijo? Ali je vredno, da podpiramo list, ki niti ne razločuje Hunov in Avarov od Slovanov? Niti židovski listi ne govore tako lažljivo in hudobno o Slovincih! Pod člankom je podpisan: Un friulano austriaco, kateremu se pa vidi, da bi rad dočakal, da bi se meja mej Avstrijo in Italijo spet premaknila in da bi G. Garibaldi prikorakal se svojo armado v Gorico. Mislimo, da je sveta dolžnost vseh zavednih Slovencev, da korenito obračunajo z listoma „L'Eco“ in „Popolo“, ki sta sedaj pod eno streho in enim gospodarjem. V izgled povemo, da ju je „Slovenska Čitalnica“ v Gorici izključila iz bralnice. Tako najstori vsak zavedni Slovenec.

Pričakujemo tudi, da bo odbor „Hilarijanske tiskarne“ storil svojo dolžnost. Naj omenimo še, da je „L'Eco del Litorale“ hujskal Italijane, radi izraza na St. Peterskem shodu: polentarji, da naj Goricani odpustijo Slovence iz služb in nadomestijo s Furlani. In vendar je izrazil: polentarji, kakršni smo več ali manj vsi ljudje, nedolžen v primeri s hudobnim razžaljenjem vsega slovenskega naroda, ki je je zakrivil „L'Eco del Litorale“. Ime: polentarji ni večje razžaljenje ko ime: verzotari, ki je dajejo Goricani našim vrlim Št. Andrežnem radi obilih verzoč, ki jih pridoljujejo. Ko bi pa tudi bil izraz: polentarji razžaljenje, vendar ni tako, kakršno opisuje „L'Eco del Litorale“. Upamo, da bodo imele naše besede vseh.

„Cvetje z vrtov sv. Frančiška“ se preseli z novim letom v „Narodno Tiskarno“, kjer se bo tiskalo s popolnoma novimi črkami. Počasnost livarne, ki ni poslala o pravem času naročenih črk, je zakrivila, da prihodnja številka „Cvetja“ zakasni nekoliko dni. Naročniki se radi tega uljudno prosijo, naj nekoliko potrpe. Upamo, da bodo z opravo lista povsem zadovoljni.

V proslavo največjega pesnika sedanje dobe Simona Gregorčiča. V nedeljo dne 23. t. m. se je zbrala rihemberška starašinstvo v poln številu. Navzočih je bilo 30 občin, odborikov in 15 namestnikov. Naprlog g. župana Josipa Pavlica sklenili so soglasno, da napravi rihemberška občina največjemu pesniku sedanje dobe Simonu Gregorčiču na kaplaniji spominsko ploščo s primernim napisom v spomin, da je kaplanoval tu nad 8 let, kakor sam poje v pesmi: Slovo od Rihemberga:

„Tu bival sem nad osem let,
tu vse se mi je prikupilo,
to ljudstvo mi je drago, milo
in ljub mi je ta krasni svet.“

Odkritje spominske plošče se bo praznovalo slovesno.

Odlikovanji. — Nj. Veličanstvo cesar je podelil namestništvu svetniku v Trstu g. Alojziju Fabijaniju red železne krone III vrste.

Višji finančni svetnik g. Jurij Sebligh je dobil o priliki umirovljenja naslov dvornega čvetnika.

Osebnosti. — Gospoda finančna tajnika Valentin Marušič in Hilarij Vodopivec premeščena sta k finančnemu ravnateljstvu v Trst. Prvi je služboval dosedaj v Pazinu, drugi pa na Volovskem. Finančni komisar g. dr. Dorčić je premeščen iz Gorice v Pazin. — Ravnatelj tukajšnje gimnazije Friderik Simzig je pvmasnen v 6. činovni razred.

Umrl je minulo noč ob 10. uri ravnatelj tuk. zastavljalnice in hranilnice „Monte di Pietà“ g. Konrad pl. Fabris-Freyenthal. Bolan je bil le štiri dni. — Pogreb se je vršil v sredo ob 9 1/2. Pokojnikovo truplo so prepeljali iz Gorice v Št. Ferjan ter je položili tam v družinsko rakev. — N. p. v. m.!

V Mirnu je umrl dne 26. t. m. po enoletni, zadnje mesece silno mučni bolezn, blag mladenič Frančišek Betram Slazil je pri mornarici, kjer si je nakopal bolezen, katere ga je tudi umorila v najlepši dobi življenja.

V Biljah je umrl zadel od kapi dne 26. t. m. gosp. France Nemec, veleposestnik in solastnik združenih opekarn v Biljah star 68 let. Pokojnik je bil v goriški okolici poznata oseba. Bil je starosta domačega starašinstva in nad

trideset let oddiški starešina. Ko so se Bilje ločile od sovedenjske občine je bil pokojnik prvi župan nove občine. Svoji družini bil je pokojnik skrben oče. Velicaten pogreb je bil danes. Častiti družini naše sožalje, ranjkemu pa večni mir in pokoj.

Brezobrestna posojila so postala morská kača, ki se vleče v naši kronovini brez konca in kraja. Najmanj tri leta so pretekla, da so vložili po trtni uši prizadeti posestniki prošnje na pristojno mesto v svrhu, da bi dobili vladno in deželno brezobrestno posojilo v pomoč za občutno škodo, katero jim je povzročila trtna uš. Po vsestranskem pritisku od strani deželnega odbora in zbora, županstva in c. kr. glavarstva v Gorici dovolila je vendar vlada svoj prispevek ter to naznanila dne 21. januarja t. l. c. kr. namestništvu v Trstu; a še danes ni dobila večina prosilcev določenega posojila vključno temu, da je vlada vže vknjižena za svoj prispevek na zemljišča prosilcev. To pa gre vendar predaleč! Deželni zbor naj naredi temu škandaloznemu postopanju enkrat konec! Ali naj se izplačajo zadevna posojila v istem letu, ko so bila naprošena in določena, kakor se to godi v drugih kronovinah, ali pa naj se popolnoma odstranijo. Naše ljudstvo je vendar še predobro, da bi se na tak nečuten način postopalo z njim.

Predavanja v „Slovenski Čitalnici“ v Gorici. — V smislu sklepa letošnjega občnega zbora se bodo vršila v sedanjih zimskih sezonah razna predavanja v tukajšnji čitalnici. Prvo tako predavanje bo v četrtek, dne 3. januarja p. l. ob 8. uri zvečer, in sicer bo predaval gospod Svetoslav Premrou o predmetu „Vremenska opazovanja in napovedovanja“. Predavanje je spojeno s skopističnimi projekcijami. Vstop prost čitalniškim članom in po njih vpeljanim gostom.

Izobraževalna društva — In naša mladina. — Iz Soške doline nam piše rodoljub: Mnogokrat se povdarja, kolike važnosti so izobraževalna društva za mladino, — za naše vedoželjne mladeniče. Kje pa naj dobi mladina potrebni pouk in izobrazbo, če ne v društvu, potem dobrega čitanja. — Kaj se je storilo pri nas za mladeniško izobrazbo? Bore malo. Naša mladina pridno pije in pleše. Alkohol in ples naše mladine ne bo obrazil. Mladinoljubl! skrajni čas je, da se zganemo. Snujmo torej izobraževalna društva in združujmo v njih zapuščeno mladino. Ne uirajmo prej dokler nima vsaka naša županija trdnjave slovenskega katoliškega izobraževalnega društva.

Resne so te misli in vredne, da bude na najuspešnejše delo najboljši može in mladeniče Soške doline

Na Drežnici se je pretekli teden poslovil — in se podal na novo službo organist Kranjec. Poučeval je tamošnje fantje v petju, kjer se je izkazal navdušenega pevovodja. — Fantom, ki so se zavzeli za lepo, pošteno petje, želimo, da bi isto tudi nadaljevali. Zatorej proč od umazanih popevk, ki dražijo domišljijo mladine,

Posestniku na Drežnici je zadnji sneg polomil gospodarsko poslopje, ter streho prav lepo potisnil na hlev, da si je vredno ogledati. Za posestnika pa ni baš prijeten tak „špas“.

Soc. demokratski shod. — Včeraj so imeli mirenski socialni demokrati zaupen shod. Na ta shod je prišlo tudi nekaj naših; seveda le iz radovednosti. Na dnevnem redu sta bili dve točki: „Volilna reforma“ in „Politična organizacija“. Govoril je o obeh točkah sodrug Ropas iz Gorice. Po govoru vnela se je debata pri kateri se je blamiral jurist Bobik, ki je prišel na shod, da bi branil „narodno napredna“ načela. Z jokavim glasom, teptaje z nogo po tleh je protestiral proti temu, da ga je Ropas imenoval za naprednjaka. Štel si je to za osebni napad in s tem tudi pokazal, da se sramuje stranke, katere general je Gabršček. Socialni demokrat, Ropas pa je jasno pokazal, po čem streme socialni demokrati, namreč po francoskih razmerah.

Kri radl žveplenk. — V nedeljo zvečer so se sprli fantje v neki gostilni v St. Petru. V krčmi je pil neki Al. Cotič, ki so ga zbadali drugi radi tega, ker je imel žveplenke „Legine“. Cotič se je izgovarjal, da je take dobil v prodajalni. Ker je bil pa preprič vedno hujiš,

se je Cotič odstranil. Na poti proti domu pa so ga napadli oni fantje, ga pobili na tla in tolkli. Cotič je v svojo brambo potegnil iz žepa nož in sunil v hrbet Petra Čargota. Rana ni nevarna. Cotič je tudi ranjen in se je sam javil orožnikom.

Vozna pošta med Ajdovščino in Šmarjami. — Dosedaj je prenašal pošto med Ajdovščino in Šmarjami poštini sel. Od 24. t. m. naprej se je pa upeljala med Šmarjami in Ajdovščino vozna pošta z jednim konjem. Po zimi bo odhajala pošta iz Šmarj ob 10 uri in 15 minut predpoludne ter dohajala v Ajdovščino ob 12 uri in 15 minut popoldne.

Nesreča v Sestlanu. — V četrtek 20. t. m. je polnil Črnogorec Juraj Milačič strelne luknje z dinamitom v Facononijem kamenolomu. Toda ena patrona je bila zmrznjena, in kakor je njegov sodelavec nekoliko potisnil z lesenim drogom dinamit v luknjo, je eksplodiral in Črnogorec raztrgal na drobne kosce. Nogo mu je odneslo celo 46 metrov daleč. Ostanke, od katerih se ni dalo spoznati, da so bili človeški, je lastni oče pobiral — in pri tem — pretakal solze. Milačič je bil še-le 16 leten mladenič.

Nesreča. — Na Dobravi, postaji bohinjske železnice se je na Sv. Štefana dan zgodila velika nesreča. Neki delavec, ki je na postaji, odmetaval sneg, se je zvečer vračal domov. Da bi bil hitreje doma, je šel skozi predor. V predoru pa ga dohitel brzovlak, vrže ga v stran in polomi rebra. Huče bolečine trpečega reveža so s ponočnim vlakom odpeljali v gorisko bolnišnico.

Proti krošnjarjem. — Trgovske in obrtna zbornica bo v svoji današnji seji sklepala o prošnji, naj se v Gorici prepove krošnjarstvo.

Strah pred vojaškimi vajami. — Na sv. Štefana dan je prišla policija v neki gostilni 28letnega Egidij Svoljšaka iz Kranja. Mož se je imel letos udeležiti vojaških vaj, a se jih je zbral in pobegnil. Sedaj pa ne bo tako lahko pobegnil pred vajami.

Nasilnež. — 42letni dninar Franc Roje je včeraj o polnoči brez vsakega povoda na drž. kolodvoru razsajal in se ni dostojno obnašal. Policija ga je utaknila v luknjo.

Sneg imamo v Gorici. Padel je v noči od torka na sredo. V teku včerajšnjega dne je skopnel. Po noči okrog 11. ure pa je zopet začel padati in zapadel 4—5 prstov na debelo. Danes je Gorica vsa bela. V Trstu je padlo še več snega.

Iz Lokovca nam pišejo, da je tamonjši kurat preč. g. Šmid še precej nevarno obolel. Priporočamo ga v molitev.

Tiskovna pomota. — V oglašju, za „S. Gregorčičev dom“ v zadnji številki „P. L.“ je bilo po pomoti tiskano: „Za vsacih prodanih 100 razglednic plača zagatitelj 10 K za „Simon Gregorčičev dom“ dočim bi se moralo glasiti: „Za vsacih 1000 razglednic plača itd.“

Novi tarif za vožnjo delavcev po južni železnici. — Z novim letom pride za vožnjo delavcev po južni železnici v veljavo nov tarif. Daležni bodo tega tarifa delavci, delavke, rokodelski vajenci in vsi uslužbenci, ki se izkažejo s službenimi, poselskimi in delavskimi knjigami ali drugimi uradnimi dokumenti, da so delavskega stanu, za vožnjo v daljavi nad 50 km v skupinah po pet in več ljudi. Cena teh delavskih voznih listov je nižja kakor polovica cene navadnih voznih listov za osebne vlake. Pri nakupu 5 listov za skupino 3 ljudi se že izplača uporaba tega tarifa.

Novice iz Zgonika na Krasu. — Ivan Milič iz Zgonika se je zaprl v svojo hišo. Ker ga ni bilo nikjer, so vlomili slednjič vrata in našli so ga pod posteljo mrtvega.

Pred časom se je tu mudil pesnik Anton Asker c. Prišel je sem, da bi natančno doznal neko pravljico o ugrabljeni cesarici. Ta pripovedka pa je kaj podobna znani: kralj Matjaž in Alenčica.

Po novem letu preneha v cerkvi zgoniški orgljanje in menda tudi petje, ker se je organist odpovedal.

Ta bodo nove občinske volitve. Imenik je že razporežen. Imamo dve stranki, ki ste si nadale ime ena črna, druga bela, katoliških načel pa ne pozna nobena. Kakošen bo izid tega zgodovinskega boja, že zveste. Na račun volitve se dosti vina popije. Originalno sodbo je nekdo izrekel: Volivci, ki pijejo so po-

dobni „kavalirjem“, ki žrejo in žrejo, potem pa gredo v — „krave“.

Tatovi so postali tu res drzni. Pred časom so v Zgoniku dva večera zaporedoma stikali po hišah. Vlomili so na stanovanje g. vikarja na Velikem dolu in to med 10. sv. mašo. Odnegli niso dosti. Pretečeni teden pa so vendar vjeli nekega takega ptička, ki je vohal baš okoli hiš. Če zmanjkajo kje kokoši ali kaka druga stvar za pod zob — to ni nič novega.

Kakor se sliši, so tatje vlomili tudi v župnišče v Tomaju in sicer med sv. mato. Koliko so odnesli, ni znano.

Draginjska doklada uradnikov — Finančni minister Korytovski je izjavil v posl. zbornici, da hoče vlada 15. januarja 1907, z ozirom na draginjo uradnikom štirih nižjih razredov izplačati draginjske doklade po 120 K. Tudi on je priznal, da mora vlada znižati število uradnikov. Uradniškim slugom in poduradnikom pa se bode istega dne izplačalo vsakemu po 60 K.

Občni zbor zveze slov. odvetnikov. — Občni zbor zveze slov. odvetnikov, ki se je vršil te dni v Ljubljani je sprejel več predlogov za pravice slovenskega jezika pri sodiščih. Zastopniki izvenkranjski so referirali o jezikovnih pravnih reformah na Koroškem in Štajerskem. Zveza šteje 63 članov.

Našim izseljencem v svarilo. — Ministerstvo za znanje zadeve je izdalo odredbo na politične oblasti, ki naroča opozarjati občinstvo na zlé posledice, če bi kdo hotel se izseliti v Argentino iz sosednje pokrajine. Tam namreč ni nikakega zaslužka ne v tovarnah ne v drugih podjetjih, nič sveta za obdelovanje, niti sploh primerne dela za naše kmetske in delavske sloje. Torej: pozor!

Listnica uredništva. — Raznim gospodom dopisnikom: Radi praznikov smo morali več reči odložiti. Vse pride. Pišite neutrudno naprej, da z združenimi močmi dvignemo naš list. Bog z Vami!

Književnost in umetnost.

„Na ples“. — Ravno kar je izšla knjižica „Na ples“ v drugem natisu. Prvi natis je bil v par tednih popolnoma razprodan. To priča, da je knjižica moderne veljave. Na stotine naročil je prišlo iz vseh strani slovenskih pokrajin za drugi natis, še predno je bil obelodanjen. Sedaj upamo, da vstremo vsem naročnikom. Cena knjižice je tako nizka (30 stotink), da se komaj pokrijejo stroški, to pa radi tega, da je pomagano tudi revnejšim slojem.

Knjižica je pisana za prijatelje in sovražnike plesa, za izobražence in priproste, za stare in mlade in za obojni spol.

Slovensko časopisje je splošno prvi natis prav laskavo ocenilo. Priporoča se večjih naročb.

Naroča se po dopisnici (ker se bodo prilagali poštini čeki) edino pri upravi in uredništvu „Družinskega prijatelja“ v Trstu (Via S. Francesco d'Asissi 15, l. n.).

Koledar za kmetovalca 1907 ki ga je uredil drž. mlek. nadzornik Legvart, je ravno kar izšel. Koledar so spisali najboljši slovenski strokovnjaki iz vseh strok kmetijstva v kratkih in umljivih člankih, kmetovalca vedno potrebnih.

Vsebinsko koledarju je: Kratak opis umne živinoreje, različne razpredelnice o krml, krmljenje goveje živine in prašičev, prašičereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, bolezni mleka, mlekarstvo in sirsarsko zadružništvo. Obdelovanje travnikov, naprava umetnih travnikov. Umetna in naravna gnojila, gnojenje rastlinam; sadjejeja, naprava sadovnjakov, oskrbljenje sadnega drevja; vinoreja, kletarstvo, bolezni vina, priprava dobrega vina. Najnevarnejše bolezni živine. Kmetijski zakoni, razdelitev gozdov in pašnikov, vodopravni zakon, lovski zakon, živinorejski zakon. Zadržišništvo, posojilnice, konsumna društva, različne kmetijske zadruge. Hmeljarstvo, različne razpredelnice za setev in žetev, preračunjanje fantov v kile, oralo v hektarje. Tabele za knjigovodstvo itd.

Koledar je izborno sestavljen in se vsakemu najno priporoča. Cena koledarju je K 1:60, s pošto K 1:80.

Naroča se pri tvrdki Ivan Bonač v Ljubljani.

Socijalne vesti.

Žensko gibanje na Italijanskem. — Do leta 1900 so se pečale italijanske katoličanke večinoma le z vzgojo mladine in pa na verskem polju. V celi Italiji je bilo le nekaj šest ženskih društev v varstvo skupnih koristi članic. Sicer je že leta 1890 poizkusila grofica de Felice-Lancelotti nekoliko razširiti obzorje ženske. Podpirali so duhovito pisateljico in pesnico tudi nekateri zavedni moški. A šele leta 1900 so na shodu italijanskih katoličank v Rimu izjavili, da je potrebno žensko gibanje. Hitro nato so nastale stanovske zveze delavk. Krščanski demokrati so osebno v Toskani in Lombardiji ustanovili več ženskih društev, ki so se večinoma izkazala. Sedanjit urednik lista „Civiltà Cattolica“, jezuit Pavissic, in florentinski tvorničar Bunggisser sta posebno pridno delovala za združenje žensk v taboru krščanske italijanske demokracije. Najvažnejši središči ženskega socialnega gibanja v Italiji sta za „Demokratsko krščansko žensko zvezo“ v Florenci in „Demokratska ženska zveza“ v Milanu, kjer izhajata štirinajst dni tudi „Zvezino“ glasilo „Pensiero ed Azione“, katero urejuje učiteljica Adele Coari. Milanska zveza se je izjavila nedavno za politično volivno pravico ženske. Vrle socialne pisateljice so poleg omenjene žalibog že umrle grofice Felice-Lancelotti in poleg Adele Coari tudi Magdalena Albini Crosta, grofica Magdalena Cravenna-Brigola v Milanu in Ida Waldambrini v Florence. Zastopnice ženskih zvez so se udeležile meseca novembra 1903 tudi katoliškega glavnega shoda v Bolgini in govorile pri razpravah, ko se je šlo za žensko vprašanje. Seveda so se zgražali zato nekateri starokopitni filistri, toda celo v Italiji zmaga je ideja in dejstva korakajo naprej.

Nemški kulturonoši.

Nemci so pokazali način, kako se mora prosveta razširjati. — Slično kot zatirajo na Poznanjskem Poljake, delajo z zamorci v Afriki, samo, da kažejo tu še jasnejše svojo germansko naravo. — Brez pravega vzroka obešajo kar trumoma neljube jim črnce ali jih toliko časa pretepajo, da izdahnejo pod težkimi udarci. — Neki okrajni uradnik je zapovedal, da morajo priti na ponočni ples vse zamorske deklice istega okraja, drugače bodo stariši kaznovani z globo 20 K. — Neki drugi uradnik si je obdržal pet mladih zamorkinj, češ, da mu služijo pri mizi in da se razveseljuje njihovih otroških iger. — V resnici pa jih je pustil spati v svoji predspalni sobi in jih je po noči menjaje jemal v posteljo, dasi je na zapeljivanje nedoraslih deklic zabijena smrtna kazen. Toda uradniku se ni ničesar dogodilo. — Zopet drugi državnik je povzdignil svojo črno priležnico na kraljevi prestol in jej predal sodstvo prve instance; njena naloga je tudi bila pripraviti ženske za goste.... In to se še vedno nadaljuje.

Neki okrajni glavar je stopil v svoji preširnosti svojemu kuharju na trebuh, da je umrl. — Zopet drugi okrajni voditelj je jahal dvakrat s svojim konjem čez nekega točkarja, ki je vsled trdnosti padel na zemljo. — Konjska kopita so ga ubila. — Okrajni sodnik pl. Rottenberg je dal nasteti zaradi neznoosne vročine zaostalom 25 vojakom petindvajset udarcev; onemogli vojaki so ostali brez pomoči v oni vročini na cesti. Ta okrajni sodnik je sam pokleknil na nekega onemoglega vojaka in ga z lastnimi pestmi bil v obraz. — Mnogo črncev-vojakov je umrlo vsled harbarskih udarcev. — Okrajni voditelj Šmidt je zapovedal 40 zamorskih poglavarjev tako pretepati, da so koščeki mesa od njih viseli.

To je živa resnica in ne morda bajke vzhodnih dežel. To so vrgli poslanci katol. centra in socij. demokrati v obraz nemškemu kancelarju Bülowu, ko je prosil, naj mu dovolijo še deset milijonov za širjenje take nemške kulture v Afriki. — Seveda so mu to ponižno prošnjo tudi odbili.

Taki so nemški kulturonoši — barbari — povsod jednaki!

Izseljevanje v Ameriko. — V soboto se je odpeljalo iz Trsta s parobrodom „Sofija“ 410 izseljencev v Ameriko.

Napad na župnika. — V neki dunajski cerkvi je začel neki nasilen berač med službo bežjo rogoviliti in ljudi motiti. Župnik ga je hotel pomiriti. Ali v tem trenutku skoči berač na njega, ga vrže na tla in mu zada nekaj udarcev. Razjarjeno ljudstvo je brutalnega berača prejelo in oddalo sodišču.

Obraznava ženina Friderike Zeller, opernega peva Jožefa Probaska, radi goljufije, se bo vršila 23 in 24 januarja 1907.

Obdačenje križa. — Iz Bavarskega se je vračala procesija čez mejo avstrijsko domov. Na čelu procesije je bil seveda nosilec križa. Kar priteče za njim brzih korakov neki finančni stražnik, ki z vso strogostjo zahteva, da se mora plačati tudi od križa d. c. Beseda je dala besedo, in prišlo bi bilo do ojstrega prepira, da se ni vmešal v stvar neki starejši in previdnejši stražnik, ki je končno razsodil, da naj nese mož križ brez davka naprej.

18 oseb, deloma otrok, žen in vajakov, je ugrizel zbesneli pes nekega stotnika na Ogrskem.

Poslano.

Slav. občinstvu.

Ob pogrebu pesnika in svojega nuna, ki mi je večkrat tožil radi goriške „nesreče“, sem hotel govoriti — ker ni bil namenjen govoriti nobendrug g. duhovnik — tako, kot sem govoril. Ko bi me hvalili umazani, od Cerkve prepovedani listi, bi si štel v nečast. Toliko splešno rečeno, ker mi ni pobilže znano, kaj je „Sczza“ izbljuvala.

V Sedlu dne 20. dec. 1906.

S. Gregorčič,
podžupnik,

kojenu g. „knjižni izdajavec v velikem štilu“, Andrej Gabršček še vedno dolguje nagrado obljubljenih 400 kron.

Estavke pod tem naslovom je uredno toliko, koliko zahteva tiskovni

zakon.

Loterijske številke.

22. decembra.

Trst	26	38	34	65	66
Linc	38	24	14	45	71

And. Fajt,

pek. izvedenec Gorica
tekalšče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša).

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinjšega, kar so na nove maše in godove, kolace za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po smerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Ne pozabite!

Kje se kupi gotove obleke in blago za moške obleke? Nikjer drugje, kakor pri

M. Poveraju,

v Gorici na Travniku.

Tedaj tje pojdi in nakupi si kar potrebuješ za Božiče za se ali pa za darila za Božične praznike.

S tem se prepričaš, da je vse resnica, kar se naznanja slavnemu občinstvu o veliki zalogi vsakovrstnega blaga.

Te jako nizke cene veljajo samo za blago, ki je razpostavljeno pred štacuno

na Travniku št. 5.

Več tisoč najboljih vrst
cepljenih hrušk, jabolk in češenj
odda po nizki ceni takoj
vinarsko in sadjarsko društvo v Rihemberku
postaja državne železnice.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljinsveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Kožuhovalne
ovratnike
zimске podoblike
pletanine
läger-perilo
volnene in svilene šerpe

kupite vedno najboljše pri
domači tvrdki

J. ZORNIK, GORICA,

št. 10 Gosposka št. 10
ulica

Anton Krušič

trgovec, krojaški izvedenec, tekalšče J. Verdi 33 in tekalšče Fr. Josip 53.

Za novo sezono.

Zgoraj imenovani naznanja sl. občinstvu in posebej č. duhovščini, da mu je ravno dospelo svoje avstrijs. in angleško blago za vsakovrstne stanove. Izdeluje po najnovejših krojih. Blago in delo jamči.

I. Primožič,

slovenski optikar v Gorici,
ulica Vetturini 3,

priporoča č. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogo

optičnih izdelkov

in sicer vsake vrste očal, barometre, toplomerje, zdravniške toplomerje, daljnogled, vage za vino, žganje itd.

Sprejema naročila in poprave ter pošilja na dom.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
z znakom sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da ngine v kratkem času omotica in šivotna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Rojaki, spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Prosiva zahtevati listke!

Najveja trgovna z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Kar. Draščik

Odlikovana pekarnja in sladničarna
v Gorici na Kornu (v lastni hiši)
izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Centralna posojilnica

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905
na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestni vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905
na menice po 5 1/2%, na vknjižbo po 5%

z 1/8% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilno vlogo je nespremenjena.